Ч. 47. Чернівцї, четвер дня 27. лютого (11. марта) 1897 року. Рочник XIII.

Часопись для руских родин.
Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернївцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Буковиньскі відносини.

Економічне і социяльне положене краю.

III.

Остатне в сїй сесиї засїдане буковиньского сойму дня 8. марця відбувало ся рано і пополудни. На нїм порушено богато важних справ, з котрих ми по черзї здамо справу. Було се також найінтереснїйше засїдане з огляду на Русинів, бо на нїм пополудни виявили знов посли Волян і Тиміньский всю свою безхарактерність. Подїї того дня в соймі мусимо подїлити собі на кілька роздїлів.

Колодязї для кіцманьского і вижницкого повіта.

В повітах кіцманьскім і вижницкім є дуже лиха вода так для людий, як і для худоби. Задля лихої води там о пошести на людий і худобу не трудно. Аби тому зарадити, буковиньский сойм ухвалив завести в тих повітах колодязї і водопроводи в потребі. Земля там скелиста, отже такі водні будови дорогі. Без помочи краю і мінїстерства годї би обійти ся. Так отже і край і мінїстерство дають на ту цїль гроші.

В повітї кіцманьскім так роздїлені гроші на ті будови водні. Громада Заставна дістане 1000 зр. на колодязї, Товтри 900 зр., Дорошівцї 243 зр., Василїв 462, Чунків 263, Крещатик 170, Звиняч 150, Бабин 937, Борівцї 576, Кисїлїв 836, Ошихлїби 934, Пядиківцї 220 зр. Разом на кіцманьский повіт припаде 8.895 зр. — У вижницкім повітї громада Милїїв дістане 1470 зр., Руский Банилів 1738, Вашківцї 2390 зр. — разом 5598 зр.

На ту цїль сойм призволив на сей рік 5000 зр. з краєвого фонду; на другий рік так само призначить потрібні гроші.

Реґуляция ріки Молдови.

Сойм ухвалив реґуляцию ріки Молдови. Єсть се перша ухвала буковиньского сойму в справі реґуляциї рік. Ріка Молдова робить великі шкоди дїдичеви Стирчі, льокальній зелїзници, релїґійному фондови, і цїсарским гостинцям. Очивидна річ, де шкоду від ріки мають такі великі пани, там реґуляция єї мусить насамперед перевести ся. Кошта реґуляциї обчислено на 964.021 зр. На ту суму має державний мелїорацийний фонд дати 482.011 зр., заряд цїсарских гостинцїв 92.810 зр., край Буковина 241.005 зр. в десяти річних ратах, релїґійний фонд 72.302 зр., льокальні зелїзницї 24.100 зр. а інтересовані люди 51.793 зр. Реґуляция має скінчити ся до десяти лїт; отже можна бути певним, що буде коштувати більше, бо що одного року направлять, то другого року ріка попсує.

Коли зважити, що рускі повіти, кіцманьский і черновецкий, складають майже половину всего ґрунтового і домового податку на Буковинї, то виходить з того, що рускі податники мусять около сто тасяч дати на реґуляцию ріки в волоскій части краю, а самі нехай тимчасом дивлять ся, як Прут забирає їм далеко лучшу землю, нїж та, що над Молдовою. Треба знати, що не тілько господарі потратили через Прут тисячі гектарів землї (н. пр. коло Боян), але навіть сама Австрия стратила около 2000 гектарів до Румунїї (границю становить Прут, а він зробив собі иньше русло і так земля пропала).

Ще тому 6 чи 7 лїт буковиньский сойм поручив краєвому видїлови виробити проект реґуляциї рік в такім порядку, що передовсїм мали взяти ся до реґуляциї Прута, потім Серету, Сучави і т. д. Переняв то видїл краєвий на себе — а що там нема кому робити — то справа загирила ся. Кілька разів допоминало ся правительство у видїлу краєвого, як стоїть справа, але не дістало жадної відповіди. Очивидна річ, на реґуляциї Прута зискали би Русини а то румунїзаторам не по души. За своє недбальство дістав видїл краєвий на сїм засїданю докір від ґр. Іоеса, але то Волохи сховали в кишеню; їм байдуже. Ґр. Ґоес радив оснувати сталий мелїорацийний фонд краєвий, з котрого би можна брати гроші що року на реґуляцию рік. Поки що н. пр. на реґуляцию Прута дає гроші тілько держава.

*

Вже кілька лїт старає ся буковиньский сойм о медициньский видїл на черновецкім унїверзитетї. Сказали єму у Відни, що нехай почекає; перше мусить бути медициньский видїл у Львові, а потім аж в Чернівцях. У Львові вже є, отже тепер сойм наново ухвалив почати переговори з правительством.

Кромі того ухвалив підвисшенє платнї лїкарям, урядникам і слугам краєвого шпиталю (перед тим ухвалив підвисшенє платнї урядникам видїлу краєвого).

Нарада над буджетом краєвим.

На рік 1897 край Буковина має видатків 573.678 зр. 40 кр., т. є. о 9.613 зр. 82 кр. більше, як торік. На ту суму зложать податники краєвого додатку 490.560 зр. (від державного податку в сумі 1,168.000 зр.).

При ґенеральній нарадї над буджетом рано повстала широка нарада в справі побираня податків, еміґрациї і т. п. В тій нарадї брали участь др. Стоцкий, Мустаца, ґр. Ґоес, Пігуляк і Вольчиньский. Ми з неї здамо докладно справу завтра.

При специяльній нарадї над буджетом при рубрицї Buk. Landwirt. Blätter в причини спершу малої (а то правописи в тій ґазетї, що має запомогу краєву) почала ся суперечка поміж пп. Пігуляком, Воляном і Тиміньским, в котрій ті два остатні посли ще раз задокументовали, що про них мають Русини думати. Посол Пігуляк як рано так і пополудни говорив знаменито і єго промови зробили величезне вражінє. Ми подамо ширше справозданє з сеї оріґінальної соймової перепалки позавтра.

Закінчило ся се засїданє соймове окликом на честь цїсаря, подякою краєвого капітана для ґр. Ґоеса, сойму і заступника капітана д-ра Ро-

---

12

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— В тім і бїда, що не сам! — замітив Славко.

В цїлім домі настав настрій незвичайно прикрий. Невдача Славка з женитьбою зовсїм змалїла перед сею невдачею Ґенка, котра захоплювала не лише амбіцию родинну, але й єї добробит. Що з ним тепер починати? Всї дивили ся на Ґенка, як на ворога, як на немилосерного розбишаку, що розбиває щастє родинне, як на крайного самолюба, що хоче жити коштом щастя цїлої родини. Батько мовчав; ходив безнастанно по своїй канцеляриї або по городї, курив люльку, не міг взяти ся до нїякої роботи, все промишляв та розводив безнадїйно руками. Старші сестри, Ольга і Наталка, не хотїли з ним і слова говорити; мати заборонила єму їсти обід разом з родиною; лише Славко вивідував ся докладно, з чого брат перепав, і половину всеї вини невдачі приписував нерозумній системі шкільній з єї видаванєм патентів на дозрілих і недозрілих; а й бабуся Клявдзя не давала робити хлопцеви кривди, заносила єму їду до шпихлїра, і як уміла, так втихомирювала всїх та давала пильний позір на поступки хлопця.

З того часу Славко не міг жити в такій душній атмосфері домашній. Цїле теперішнє положенє родини, а навіть — як єму здавало ся — цїлу незавидну будучність єї бачив він ясно, як на долони. О долю Ґенка не бояв ся, все він чи скорше чи пізнїйше, а своє осягне; але що стане ся з пятьма сестрами? З них же дві ще зовсїм малолїтні!... Під чию опіку они прийдуть, коли-б не дай Боже, трафило ся в родинї яке нещастє? „І ту ще они додають менї охоти до женитьби, щоб я Стефку забув та без нїяких сентиментів їхав кудись глядати иньшої панни“... думав собі Славко. „Як не та, то ся... Коли одні рукавички злї, то вбирай другі!“... І гіркий усьміх не вступав ся з уст єго.

Нудьга брала ся єго страшенна. Які були дома книжки, всї перечитав. На раду бабусї Клявдзї, котрій з давних часів остали ся деякі книжки, перечитав за кілька днів і довженну повість Monte Christo і аж тепер зрозумів, чому бабуся любувала ся в тій фантазиї так, що пять разів що кілька лїт читала єї. Ту повість читала она за кождим разом майже цїлий рік і все находила в нїй щось нового для себе. Дома не було нїякої часописи; задля ощадности не передплачував о. Левіцкий жадної вже від кількох лїт. Як він міг обходити ся без часописи і без книжок, того син Славко не розумів, але лякав ся упімнути ся о спровадженє часописи; своїх же гроший не мав. Часом посилав по часописи до сусїдного сьвященика, але з ними упорував ся гнеть; за один ранок перечитував усї з цїлого тижня. Тому й блукав він нераз цїлими днями по лїсах, пролежував годинами в тїни, купав ся щодня кілька разів, та не знав, що дальше з собою почати. І та нудьга і непевність томила єго гірше найтяжшої роботи. Розчарованє із Стефкою переслїдувало єго всюди, і дома і в глухій тишинї лїсній, та принимало преріжний вид, раз — туги, другий раз — гніву, третїй раз — нїмої, безвсхідної резиґнациї. А сама Стефка, чим більше думав про неї, чим більше находив закидів против неї, тим нераз ставала ся в єго очах чарівнїйшою, істотою такою, по котру він не мав права

та, подякою сойму для капітана і подякою ґр. Ґоеса соймови за зичливість. Ґр. Ґоес ще і в тій промові підніс потребу підвисшеня платнї учителїв. Дай Боже, аби що з того було бодай за рік, а то обіцянками нїхто не наситив ся. Річ в тім, аби в соймі були посли прихильні учителям; таких послів тепер ледви кілька (між ними Стоцкий і Пігуляк). Коли прихильників утителів буде в соймі більше, то справа піде гладко. А щоби було таких прихильників більше, се залежить в значній мірі і від учителїв. То повинні они собі запамятати.

Для наших Канадників.

Наші часописи написали ся вже тілько про справу еміґрациї, поміщували тілько осторог, нещасних прикладів, описів від очевидців, розвідок научних, що можна би вже з того зложити окрему бібліотеку. Все те, що *Буковина* помістила в справі еміґрациї, ледви чи помістило би ся в одній спорій книжці. Але все таки наші люди ще не прозріли, ще ходять на помацки і падають слїпі в ту бездонну яму, що зве ся еміґрацию. До богато наших бідних людий не доходить ґазета; иньші селяни читають єї тілько деколи, неправильно; а найбільше читає тілько про себе, для цікавости, а другому не розкаже, не розтолкує; той же що сам не хоче еміґрувати, пропускає уступи про еміґрацию — а тимчасом аґенти засипують наш край своїми відозвами, накидають їх безплатно, насилають ріжні образки, афіши, гарні ногатки, пуляреси, брошки і иньші дарунки. А нарід як та дитина: чогось доброго навчити ся єму дуже тяжко, а щось злого то зараз перейме. Тож, ми уважаємо своїм обовязком знов і знов вертати до тої справи, щоби преці́нь почули наш голос темні і бідні брати, щоби не пхали ся у неминучу загибіль, не коротали собі віку на чужинї і не підривали тут житя народу!

Подаємо тут дописъ *Дѣла*, писану добре обзнакомленою в тих ділах особою про пері- штучки еміґрацийних аґентів.

Перед кількома днями донесли часописи, що аґенция еміґрацийна Феліче Саббадіні в Анконї замкнена і звертає завдатки на шіфкарти. Вістка тая перейшла незапримічена, однак істория тої аґенциї так поучаюча для пізнаня наших відносин еміґрацийних, що подаємо єї нашим читателям.

Феліче Саббадіні дістав у вересни 1896 р. на своє імя концесию в характері субаґента Мікеля Репетто з місцем осїдку в Анконї. Однак Саббадінї давав лише своє імя для інтересів трох індивідуїв именно: Василя Сїделника родом зі Львова, Вільгельма Ермакори і Антона Мілявакки. Всї три члени тої чесної компанії мали ріжні переправи з італїяньскими судами, а о Ермакорі доносять, що має за собою навіть кількалїтну вязницю. Розуміє ся, що спец僅ально Галичиною заняв ся Сїделник. З кінцем минувшого року розкинув він переважно по полудневo-всхідній части Галичини і по Буковинї тисячі примірників відозв заохочуючих до еміґрациї і листів приватних. Зарівно друковані відозви як і листи були повні обманьства. В листах заманював передовсїм до Канади, числячи ся з тим, що серед наших селян Бразилїя вже здискредитована. Дорогу на Анкону представлювано за найтаньшу і найкоротшу (!), чванено ся протекциєю правительств, обіцювано субвенциї і привілеї від правительств заморских, а за перевіз з Чернівців аж на місце до Канади жадано марних 65 зр. від особи, хоч сама карта корабельна з порту німецкого до порту канадийского коштує більше. Сотки селян зворохоблених посилали завдатки навіть по кількадесять зр. від родини, марнували ся, продавали за пів-дармо ґрунти, а часть з них поїхала витиченою дорогою через Будапешт Загреб-Фіюме-Анкона.

До відомости читателїв менше обізнаних зі справами перевозовими, подаємо, що *лінії корабельної з Італії до Канади зовсїм нема*, а если коли буде, то цїна перевозу буде мусїла бути значно висша, аніж єї подала аґенция Саббадїнього, та що аґенция Саббадїні подавала фіктивні, низькі цїни перевозу лиш длятого, що всїх своїх пасажирів з гори призначала до горячих провінций Бразилїї з убійчим кліматом, куди все ще істнує вільний перевіз з винятком для Галичан і Буковинців. Так то при наших відносинах перший-лїпший обманець, вибравши ся за границю, може безкарно розпоряджати ся судьбою або й житем тисячів селян.

Тимчасом аґенция Саббадїні попала в колізию з італїйськими властями і з товариствами корабельними, котрі довідавши ся, що єї пасажири походять з Галичини, не приняли їх на вільний перевіз. Аґенция лопнула, загарбавши від наших селян великі гроші „на вічне віддане.“

Однак Сїдельник не дав ся перемогти. Зїхав ся в Удіне з ославленим Нодарім і знов оба тисячами листів закидають Галичину, заманюючи селян сим разом до Арґентини. Арґентина служить за шильд, а в дїйсности інтерес буде правдоподібно основувати ся лиш на витуманюваню завдатків і висиланю людий до горячих провінций Бразилїї під етикетою Босняків, Словінців і т. п. З пекольною зручностию поміщає Нодар а властиво Сїдельник на чолї літоґрафованих листів уступ о кліматі Арґентини і чорноземлї арґентиньских степів, винятий з одної популярної книжочки д-ра Олеськова, очивидно в тій цїли, щоби збудити у наших селян довіре до сего краю, яко цїли еміґрациї й заманити до него. Тимчасом добрі землї в Арґентинї близше портів давно в руках приватних і досить дорогі.

Діяльність аґенциї Саббадїнього і єї безкарність повинні поучити наших селян, що їм надморских аґентів, чи то в Італїї чи в Німеччинї, стеречи ся як огню. Чоловік непевний не тілько свого майна, але навіть того, чи єго просто не запродадуть на невільничу роботу плянтаторам бразилійским. Їде ся нїби-то до Канади або Арґентини або Парани — а заїде ся до Ґеорґії або Тексас або до горячих провінций Бразилїї, або навіть назад від самого берега завернуть до старого краю!

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 10-го марта 1897.

Вибори до ради державної буковиньскої комнати торговельної і промислової відбудуть ся в салї засїдань комнати в недїлю 14. марця 1897 о год. 5. по полудни. Староста Грибовский буде виборчим комісарем а секретар комнати др. Губерт Віґлїцкий писарем.

Загальні збори руского товариства педаґоґічного відбули ся в недїлю при слабій участи членів. Головою товариства вибрано на 31 голосуючих директора Е. Харкевича 30 голосами. До виділу війшли проф. Іл. Огоновский, Ілия Чиж, Василь Білецкий, Кость Паньківский Іван Петришин, Ол. Борковский Андрій Яворский Варвара Литиньска, Мария Грушевска, о. Ів. Рудович. Яко заступники війшли: Ілия Кокорудз,

---

сягнути, котра на него дивила ся з гори, як на мізерного хробачка, що поважив ся підняти на ню очи. Ї то почутє, що она так мало віднайшла в нїм гарних прикмет, заставляло Славка думати над самим собою. Іноді здавалось єму, що Стефка поступила собі справедливо, покинувши єго; иньшим разом велике обуренє будило ся в серцю єго і викликувало почутє сили та гордости. І з такими думками та почуванями носив ся день в день, не маючи з ким ними подїлити ся. Родина?... та висилала єго знов в дорогу, „шукати щастя,“ а з тим він нїяк не міг погодити ся. Сестри?... сестри розуміли єго; він навіть перед ними богато своїх думок виявив; але они значучими поглядами дивили ся на матїр і богато дечого не доповідали, не дораджували Славкови нїчого. Славко розумів ті їх недосказані гадки аж надто добре, вривав розмову на сю тему і ішов в лїс, ішов у село, в поле та там томив ся журбою.

В перших днях липня трафило ся, що Славко зайшов пополудни на паньске кладовище коло каплицї. День був ясний і горячий, а тут в тїни каплицї, акаций і кипарисів був такий любий холодок! Кладовище, уняте зеленим живоплотом як у рамку, лежало осьвітлене сьвітлом сонця, котре ярко відбивало ся у барвних вікнах каплицї та золоченім хрестї. Тишина була така, що з двора, побудованого досить далеко від кладовища, через парк долїтали сумні звуки фортепяну. Вслухавши ся в них, Славко розпізнав зараз величавий похоронний марш Шопена. Се очивидно грала Маня на фортепянї. Славкови зробило ся жаль сироти, що свою тугу виповідала безсмертною композициєю Шопена. Він поглянув на каплицю, де в пивници спочивала єї мати, і думав собі, що як би так бачив тепер Маню перед собою, то мусїв би їй сказати богато-богато слів потїхи.

Від кількох днїв носив ся на своїх проходах з „Божественною комедиєю“ Дантого. Читав єї вже у себе в городї, читав у тїни лїса і помалу студіював безсмертний твір, засомотренний численними замітками видавця. Колись, ще в ґімназиї, брав ся він читати єго з пієтизмом, та богато не розумів, а ще більше спиняли єго в читаню ті замітки, котрих поминути не міг, але котрі розбивали увагу і вражінє поеми. Тепер же, не маючи иньших книжок, постановив собі Славко доконче прочитати єї і вже з Дантим та з Верґілієм перейшов цїле „пекло.“ Нинї походжав ще з ними по девятім крузї пекла, де ріжні зрадники стояли у замерзлих керницях та ставах серед такого морозу, що їм слези на очах замерзали. Се Люципер своїми крилами, як у лилика, махав і навівав таку страшну студїнь. Славко рад був, що Данте схопив одного зрадника вітчини за чуб і що в таке пекло всадив ще живих декотрих своїх краян, чим певно донїк їм тяжко. „Оттак — думав він собі — можна би у це царство зовсїм по заслузї скинути і богато моїх краян, що відрекли ся рідного народу і пішли служити чужим богам“...

Докінчивши читати „Пекло,“ Славко встав і вже виходив з кладовища, коли в самій брамі стрітив ся з Заборовским і донькою.

— А! пан Ярослав! — промовив перший Заборовский, коли Левіцкий зняв капелюх і нишком глянув на панну Маню у чорній сукнї з чорною парасолькою в руцї. — Давно вже я з вами не бачив ся!

— Ви не прогнївасте ся, пане, — почав Славко оправдувати ся — що я поважив ся ту зайти і читати. Ту так гарно!

— Но-но! нїчо не шкодить! відповів Заборовский. — Чи ви знаєте ся обидвоє? — спитав, обертаючись до доньки.

— Знаємо ся з давних лїт, але так лише з виду — відповіла Маня — Пан Ярослав мабуть бував у нас колись.

(Дальше буде).

Йосиф Танчаковский, Ольга Барвіньска, др. Вол. Коцовский Остап Макарушка, Подрібне справоздане подамо пізнїйше.

На надзвичайних загальних зборах руского акад. товариства „Союз“, котрі відбули ся в понедїлок 8. с. м. вибрали головою сл. філ. Т. Брендзана, заступником голови Н. Ісопенка сл. філ., секретарем першим М. Догомилю сл. пр., секретарем другим Шиха, сл. прав, бібліотекарем Кобиляньского Волод. сл. прав, касіером Кобиляньского Олексу сл. прав, господарем І. Устияновича сл. прав, контрольором Е. Варнїцкого сл. прав, членом видїлу І. Федоровича сл. філ. А заступниками видїлових О. Гандяка сл. філ., Строминьского сл. прав, і М. Глиньского сл. технїки. На зборах явили ся яко гостї і давнїйші члени „Союза“ як адюнкт Ганкевич, др. Дутчак, Федорович Ат., Костецкий Ів. і Окуневский. Також рішено урядити сего або з початком слїдуючого місяця комерс в честь Т. Шевченка.

Достави. Ц. і к. інтендантура 11. корпуса у Львові переслала до буковиньскої комнати торговельної оферту на доставу 2.540 метричних сотнарів пшеничної муки.

В оборонї чести. Наші читателї пригадують собі справу про клевету Дмитра Неделка з Терешен на інсп. Поповича. Румунїзатори, нагорлавшись надармо, бо без найменьшої підстави, на мниму, rutenisar-ю інсп. Поповича, напали наконець на личну честь его. Найшла ся мерзенна людина в особі учителя Дмитра Неделка з Терешен, котрий посьмів написати до краєвої ради шкільної, що одержав несправедливо нагану за недостаточні успіхи в школї, бо інспектор Попович не міг їх осудити, бувши тодї нетверезим. Супроти клеветника виточив інсп. Попович процес в судї серетскім. На першім терминї мав клеветник відвагу заявити, що він переведе довід правди, але на другім терминї не явив ся, за те всї сьвідки, навіть ним самим подані, зізнали згідно в некористь клеветника, котрого й засуджено на 40 зр. кари або 10 днів арешту. Против засуду заочного внїс клеветник відклик, але й при третій розправі засуд потверджено. Проти него відкликав ся клеветник до суду краєвого, а проти низького виміру кари зарекурував і заступник інсп. Поповича. Отже вчера відбула ся в черновецкім судї краєвім апеляцийна розправа, в наслїдок котрої підвисшено Неделкови кару на 90 зр. або місяць арешту, проти чого нема дальшого рекурсу.

Так отже закінчила ся отся справа в судї, а властивий еї конець мусить ще наступити в дорозї дісциплїнарній, бо ту йде заразом о обиду службового наставника підчиненим. Не сумнїваємо ся, що клеветник упаде жертвою безмежного шовінїзму румунїзаторского, який від давна кипить на Буковинї супроти Русинів, головно-ж супроти наших виднїйших патріотів. Сатісфакция, якої дізнав інсп. Попович через судове сконстатоване підлого обчорненя, є не тільки справедливою карою для клеветника але й моральним засудом цїлої румунїзаторскої клїки і еї коронованого речника мітрофора Цуркана. Та клїка в Gazet-ї Bucovinei ба навіть устами Цуркана в радї державній розголосила нїкчемну клевету Неделка, котру з великою втїхою підхопили й рознесли по краю полїтичні бандити-кацапи, що в своїх обох памфлетах нападають на личну честь противників їх наймитівскої роботи...

При сїй нагодї не можемо не спімнути ще про одну відрадну появу. Ото тов. „Bukowiner Landeslehrerbund“ вислало на підставі одноголосного рішеня з дня 17-го сїчня с. р., себто зараз по промові Цуркана, осібною депутациею, що складала ся з одного Волоха, Поляка і Нїмця письмо до інсп. Поповича, в котрім висказує обурене по поводу „злобних напастий і клевет“ Цуркана, завіряє інсп. Поповича о прихильности, симпатиях і вдячности всїх сьвідомих учителїв бук. для его особи, в котрій добачають запоруку розвою бук. учительства і шкільництва,“ і просить его, „щоби не дав ся нїчим відклонити від осягненя визначеної цїли: просьвіти народної, осьвідомленя народа, розвою шкільництва і визволеня учительства з негідних пут.“

Тїшимо ся сею мужною заявою учительства, що вийшла від учителїв не-Русинів, котрі надто не стоять в нїяких службових зносинах з інсп. П. Є она пожаданою ознакою чим раз зростаючої самосьвідомости бук. учительства. Се тим цїннїйше, коли зважимо, що інсп. Попович має перед очима єдино цїль руских шкіл народних, повірених его опіцї, а тою цїлию є: просьвіта руского народу. Працюючи щиро в сїм для нашої будучности найважнїйшім дїлї, не знає інсп. П. нї свата, нї брата, не зважає на просьби і грозьби, а єдино на совісне сповнене перенятих обовязків зі сторони всїх робітників на полї народної просьвіти. Найлїпшим доказом того є клевети несовісних дармоїдів, як Неделко, Кирстюк і т. п., з котрих міг би мати найпокірнїйших слуг, коли-б хотїв дивити ся на їх дармоване крізь пальцї. Але, як зказано, інсп. Поповичеви не ходить о те, лише о піднесене занедбаного шкільництва руского, а то шкільництво мусить піднести ся, дякуючи ему і не тілько почутю обовязку, але патріотизмови руского учительства, котре, винявши кількох, (де-ж винятків нема?), працює щиро, а часто навіть з пожертвованем для сьвятої справи: просьвіти свого темного народу.

Кондуктор зелїзницї Питльований, що побив недавно, як ми доносили, урядника зелїзницї на стациї в Перемишли, утїк перед засудом розправи судової і за ним розписали листи гончі. При карно-судовім слїдстві вийшло на верх, що Питльований був ватажком розбійників на российскім Подїлю. Перед карою утїк з Росиї до Галичини а на реквізицию российских судів зловлено Питльованого в р. 1882 і засуджено в Тернополи за рабунки і розбої на 10 лїт тяжкої вязницї. В р. 1889 дали Питльованому, на підставі его доброго захованя, амнестию з нагоди смерти архикнязя Рудольфа. Що відтак розбійничий ватажко міг дістати ся до державної службы при зелїзници — се вже треба приписати „польскій господарцї“ в Галичинї.

В Петербурзї обходять тамошні Українцї память Т. Шевченка соборною панахидою і лїтературним вечером.

Нещасна пригода. Після тих вістий, які ходили в містї Чернівцях, подали ми в 42-ім числї „Буковини“ новинку, що отруїла ся 16-лїтна учениця приватної школи крою К. Маврерівна. Мала она нїби принести флашочку з фосфором і при других дївчатах еї випити. Тимчасом та пригода склала ся инакше, як виходить з листу який ми дістали від п. Анни Маврерової, матери сеї нещасливої дївчини. Стало ся се в школї крою „товариства руских женщин“. В середу 24. лютого так пише нам мати дївчини — по обідї прийшла ученицям того закладу нещасна гадка їсти сїрники. Одна другу хотїла в тім переветити. Як оповідають товаришки, моя донька зїла найбільше сїрників і зараз розхорувала ся. Цїлу другу днину перележала хора в закладї товариства женщин — а я о тім нїчого не знала. В вечер привели еї дївчата аж до дому — і я знов не дізнала ся, що донцї стало ся. В пятницю 26. лютого скаржила ся она на біль голови і до школи крою вже не йшла. Аж в суботу прийшла до мене управителька того товариства, п. Матковска, розповіла, що стало ся, і дала картку до д-ра Флїнкера. Лїкар Флїнкер не хотїв собі задати труду і прийти до хорої, хоч ему річ цїлком докладно розповіло ся, лише казав привести еї до маґістрату і, як би его не було, там зачекати. Відси мали хору везти до шпиталю і там „помпувати кров.“ Я не згодила ся на таке — і в понедїлок 2. марта рано сама прикликала лїкаря Вайнреба до доньки. Він сконстатував, що вже для неї не було виходу. По обідї прийшов др. Ремер з якимсь паном і застали еї вже на катафальку, а не — як сказано в ґазетї — в безвиходнім положеню. — *Анна Маврерова.*

Двох дурисьвітів, Амврозия і Ігнатия Зайтельбахів, угорских жидів, арештувала сими днями львівска полїция і відставила до карного суду. Они займали ся тим, що виманчували від незамужних женщин гроші під покривкою, що з ними оженять ся. Они допускали ся тих обманьств в Европі, Америцї, Африцї і Австралїї. У Львові перебували лише від кількох днів і найшли дві жертви.

Заміна дитини. В Кременчузї на Українї лучила ся така незвичайна пригода: Перед 11 лїтами уродив ся богатому купцеви лїсів, жидови Родкинови син, котрого треба було віддати на викормлене мамцї, бо жінка Родкина була дуже хора. Подужавши поїхала до мамки відвідати дитину, але коли їй показано кількамісячного хлопця, сказала, що то не еї син, але якийсь чужий. Однако мамка і еї свояки так твердо обставали за тим, що то дитина Родкинової, що она не сьміла більше опирати ся і коли мамка дитину викормила, взяла сина до себе. — Сими днями, як пишуть российскі часописи, прийшла до кременчуцкого рабіна якась жидівка і зізнала, що перед 11 роками народилась їй марна і слабовита дитина, а що вже кількоро дїтий їй було умерло, то она намовила свою сестру, мамку Родкинів, аби підміняла сина, бо надїяла ся, що в вигодах і достатках у Родкинів еї син скорше виховає ся як у неї в бідї і нуждї. Сестра згодила ся на то і справдї підміняла дитину. Тепер помер муж тої жидівки, а син Родкинів уважаючи его за свого батька, відмавляв кождого дня молитву за него. Тимчасом жидівцї вже кілька днів раз по разу привиджував ся небіжчик і жадав від неї, аби за него молив ся не чужий, а его власний син. Зі страху прийшла тому до рабіна просити о пораду. Рабін пішов до Родкинів і оповів їм цїлу річ, а они полагодили справу так, що взяли обох хлопцїв на виховане. Однако кождий з хлопцїв любить свою мниму матїр і нї один, нї другий не хоче зміни свого положеня.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 10-го марця 1897 року.

Атени. Грецка відповідь на ноту держав осьвідчає, що ввиду присутности европейских ескадрів і в тім переконаня, що держави не допустили би виладуваня турецких війск на Крету, можна уважати непотрібною присутність грецкої фльоти на кретеньских водах. Але заразом вступає ся грецка відповідь в імени гуманїтарности і в інтересї приверненя мира на острові за позіставленем грецких війск на Кретї і робить замітку, що колиб они одержали поручене привернути спокій, то стало би ся се цїлком після великодушних інтенций держав. Опісля, по заведеню мира було би можливим переконати ся, які стремлїня панують між кретеньскім народом. Нота кінчить ся зазивом до шляхотних чувств держав, щоби позволили висказати ся кретеньскому народови, якого ряду бажає він на будуче.

Відень. З вчорашних двайцять переведених виборів до ради державної в загальній куриї в Нисшій Австриї, Шлезку, Каринтиї, Моравії і Зальцбурґу є 15 знані. Вибрали 5 христіяньских социялів, 3 социял-демократів, 2 нїмцїв-націоналів, одно католицко-консерватист і 4 Чехи. У Віднї вибрали самих христіяньско-социялів; социял-демократи перепали.

Берлин. Вчера принимав коронний канцлер князь Гогенльоге австрийско-угорского посла Шеґіенього на довшій візитї.

Петербург. Цар российский виразив свою особличшу радість по поводу вічливости нїмецкого цїсаря его прибічному адютантови полковникови Мольткому, котрий з нагоди представленя российского царя командантом александрівского полку, передав вчера лист короля Вільгельма та фотоґрафічну знимку торжественного переданя лент до фани, присланих від царя. Полковник Мольтке остане тут ще кілька днів і буде перед своїм відїздом ще на пращальній авдиенциї у царя.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довірє, оказане так часто попереднїй фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довірє на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о части замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Ґаіна.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Урядник в Чернівцях, з платнею 1600 зр. пошукує

ГОСПОДИНЇ

до веденя домашного ґосподарства. Услівя: щоб була Русинка в віцї 25—30 лїт.

Зголошувати ся треба листами (фотоґрафія пожадана) — poste restante Чернівцї під знаком П. Т. Нр. 11. до кінця марця. На неприняті оферти відповіди не буде.

4—6

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

Перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Прекрасна повість Ольги Кобиляньскої **„Царівна“** вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, **і коштує лише 1 зр. 20 кр.,** з пересилкою нерекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденциєю визначає ся дуже поміж нашими новійшими повістями.

Купити можна в редакциї „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського **„В день сьвятої волї“** за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галіпа **„Перші Зорі“** за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях

має на складї отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних дїточок.“

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Біблїотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителїв!

INSPECTIONSBERICHT

є на складї в друкарнї

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Віднє	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.